

ČESKÁ REPUBLIKA

Česká školní inspekce

Jihomoravský inspektorát - oblastní pracoviště Brno

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Brno, Blažkova 9

Blažkova 9, 638 00 Brno

Identifikátor školy: 600 108 121

Termín konání orientační inspekce: 21. - 23. květen 2002

Čj.	122 452/02 5130
Signatura	ol2cv117

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní školu zřídilo Statutární město Brno, městská část Brno–sever, Bratislavská 70, 601 47 Brno jako příspěvkovou organizaci. Sdružuje základní školu, školní družinu, školní klub a školní jídelnu. Při orientační inspekci byl sledován a hodnocen průběh a výsledky vzdělávání a kvalita podmínek vzdělávání v základní škole s povolenou kapacitou 700 žáků. K 30. září 2001 škola vykázala 423 žáků v 18 třídách. Výuka probíhala podle učebního plánu vzdělávacího programu Základní škola čj. 16 847/96-2 a čj. 16 333/96-22-21 s třídami s rozšířeným vyučováním cizích jazyků. Ve školní družině s povolenou kapacitou 140 žáků bylo zapsáno a vykázáno 100 žáků. Ve školním klubu s kapacitou 160 žáků bylo k 30. září 2001 vykázáno 199 žáků. Součástí základní školy je školní jídelna s kapacitou 1000 jídel, ve které bylo k 15. listopadu 2001 vykázáno 596 strážníků. Mimo činností, jimiž škola bezprostředně naplňuje účel svého zřízení, je oprávněna provádět další doplňkové činnosti - poskytuje stravovací služby pro jiné subjekty, pronajímá reklamní plochy, zajišťuje sportovní a kulturní aktivity.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ

První stupeň základní školy

Kvalita vzdělávání na prvním stupni základní školy byla hodnocena na základě hospitací v předmětech český jazyk, cizí jazyk, matematika, vlastivěda, přírodověda, prvouka, hudební výchova a v hodinách speciální péče o žáky se specifickými vývojovými poruchami. Kvalita a efektivita výuky byla sledována v oblasti plánování, přípravy, podmínek a organizace výuky, způsobu hodnocení a motivace žáků, vzájemné interakce a komunikace.

Časová dotace a týdenní počty vyučovacích hodin odpovídaly v jednotlivých ročnících učebnímu plánu vzdělávacího programu Základní škola. Dlouhodobé plánování výuky má podobu tematických plánů, které jsou koncipovány tak, aby vyučující sledovaly i průběžné změny a měly dostatečný prostor pro úpravy s ohledem na konkrétní situaci třídy. Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami mají na některé předměty (podle potřeby) individuální vzdělávací plány, které jsou velmi dobře zpracované, vychází ze speciálně pedagogické diagnostiky a respektují individuální vzdělávací možnosti a potřeby žáka. Na hospitované hodiny se vyučující připravily velmi dobře, užívanými metodami a zvolenými prostředky ve většině hodin sledovaly vzdělávací cíle, které si stanovily a které vycházely z tématu probíraného učiva.

Výuka je zabezpečena učitelkami, které splňují odbornou a pedagogickou způsobilost. Třídy jsou dobře prosvětlené, vybavené staršími lavicemi a vkusně vyzdobené výtvarnými pracemi žáků, což působí příjemným dojmem. Pro skupinovou práci žáků bylo v některých učebnách přizpůsobeno uspořádání lavic. Ve sledovaných hodinách byly k názorné výuce využívány pracovní listy a nástěnné obrazy. Vyučující měly k dispozici keyboard a Orffovy nástroje, které využívaly ve výuce hudební výchovy. Rozvrh hodin a přestávek je sestaven v souladu s příslušnými ustanoveními vyhlášky o základní škole. Vhodným zařazováním relaxačních chviliek a účelným střídáním činností byly dodržovány psychohygienické zásady.

Většina hospitovaných hodin byla z organizačního hlediska velmi dobře zvládnutá. Přestože převažovaly frontální formy práce, způsob uplatňované vnitřní diferenciaci a individuální podpory žáků odlišných ve školním výkonu umožňoval zapojení všech do výukových činností. Všichni žáci tak dostávali příležitost k zažívání úspěchu při plnění úkolů. Některé učitelky užívaly metody cíleně zaměřené na rozvoj strategií myšlení, některé však žákům

informace pouze předávaly. V některých hodinách učitelky propojovaly společné zážitky třídy s probíraným učivem, povzbuzovaly tak pozornost žáků a motivovaly je k další práci. Spoluprací žáků ve dvojicích i skupinách vytvářely přirozené prostředí pro vzájemnou komunikaci a posilování sociálních vztahů ve třídě. Malá pozornost však byla věnovaná prezentaci výsledků práce skupiny před třídou. Nebývala tak využita přirozená situace pro zpracování a přednes krátkého verbálního projevu, pro který měli žáci celkově málo příležitostí.

Škola má dobře promyšlený a fungující systém záchytu, evidence a podpory žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Reedukační péče a individuální práce s žáky se specifickými vývojovými poruchami i s žáky se speciálními vzdělávacími potřebami je koordinovaná speciálním pedagogem školy, který s žáky pracuje individuálně i skupinově, pomáhá učitelům řešit problémy ve výuce těchto žáků a spolupracuje při zpracovávání individuálních vzdělávacích plánů. Reedukační péče je cílená a metodicky dobře vedená.

Vstupní motivace byla částečně prováděna formou seznámení dětí s obsahem hodiny. Průběžně byly děti motivovány zařazováním soutěživých prvků a pozitivním hodnocením. Dostatek času byl věnován opakování a procvičování učiva na začátku i v průběhu vyučování, což mělo pozitivní vliv na jeho fixaci. Vypracované úkoly učitelky kontrolovaly, hodnocení obsahovalo analýzu chyb a žáci tím získali okamžitou zpětnou vazbu o své úspěšnosti. Během samostatné práce poskytovaly učitelky dětem pomoc a upozorňovaly na klíčová úskalí.

Ve sledovaných hodinách byl patrný tolerantní přístup vyučujících a pěkný vztah k žákům. Jejich přirozená autorita a zároveň i otevřená komunikace vytvářely ve třídách příjemnou atmosféru. Dohodnutá pravidla jednání byla známa a respektována. Děti vyjadřovaly své názory a hovořily o nich s učitelkami. Vyučující dbaly na rozvoj komunikativních dovedností v mateřském jazyce i správný mluvní projev.

Plánování a příprava výuky na prvním stupni základní školy vzhledem k realizovanému vzdělávacímu programu a podmínkám, ve kterých výuka probíhala, vykazovaly velmi dobrou úroveň. Personální, materiální a psychohygienické podmínky byly celkově velmi dobré. Organizace, formy a metody práce byly ve většině případů efektivní, měly převážně velmi dobrou úroveň stejně jako podpora žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Motivace a hodnocení, komunikace a interakce byly ve většině hospitovaných hodin rovněž velmi dobré.

Celkově byla kvalita výuky sledovaných předmětů na prvním stupni velmi dobrá.

Druhý stupeň základní školy

Český jazyk, matematika a dějepis

Plánování a příprava výuky, personální, materiální a psychohygienické podmínky výuky ve sledovaných předmětech jsou popsány a hodnoceny společně. Organizace, metody a formy, motivace a hodnocení i interakce a komunikace jsou popsány a hodnoceny u každého předmětu zvlášť.

Plánování a příprava výuky

Časová dotace sledovaných předmětů odpovídá realizovanému učebnímu plánu, učební osnovy byly v době konání inspekce plněny. Vyučující zpracovali v rámci předmětových komisí tematické plány tak, aby byl v průběhu školní docházky naplněn obsah učiva jednotlivých předmětů podle schválených učebních osnov a nedocházelo přitom k obsahové duplicitě v jednotlivých ročnících. Probírané učivo navazovalo na obsah předcházejících hodin a bylo přiměřené věku a schopnostem žáků. Pečlivá příprava vyučujících na výuku se

projevila ve všech hodinách, z hlediska názornosti byla příkladná především v dějepise a některých hodinách matematiky. Stanovené cíle většinou respektovaly standardy vzdělávání v oblasti rozvíjení dovednostních kompetencí žáků v daném předmětu, většinou byly formulovány jako činnosti žáků, někdy však jejich stanovení mělo obecnější charakter. Nebo byly stanoveny vzhledem k činnosti učitelů.

Plánování a příprava výuky měly velmi dobrou úroveň.

Personální, materiální a psychohygienické podmínky výuky

Většina vyučujících sledovaných předmětů splňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Tři pedagogové splňují podmínky odborné způsobilosti.

Škola má dostatek prostor pro výuku. Estetická úroveň prostředí je velmi dobrá, podnětnost tříd umocňují rozmístěné názorné tabule, obrazy a nástěnky zaměřené na obsah probíraného učiva. Ve sbírkách kabinetů je dostatek učebních pomůcek umožňujících názorné vyučování a využívání takových metod, které vedou k zapojování co největšího počtu žáků do činností. Didaktická a audiovizuální technika je ve škole k dispozici, ve sledovaných hodinách využita nebyla. Ve škole není zřízena žákovská knihovna, učitelé i žáci však mohou využívat dostatečné množství studijních materiálů, slovníků a odborných publikací. Žáci mají ve sledovaných předmětech vhodné učebnice, a to většinou z ucelených řad učebnic pro druhý stupeň základní školy. Ve většině hodin českého jazyka a dějepisu pracovali i s kopírovanými materiály.

Psychologické zásady byly respektovány: v hodinách vládla nestresující pracovní atmosféra, žáci mohli pracovat individuálním tempem a činnosti se většinou dostatečně střídaly. K velmi dobrým psychohygienickým podmínkám přispívají světlé a prostorné učebny a klidné prostředí, v němž se škola nachází. Až na výjimky však chyběla záměrně zařazená relaxace, která by zvýšila pozornost i aktivitu žáků.

Materiální a psychohygienické podmínky byly velmi dobré.

Organizace, formy a metody výuky, motivace a hodnocení, interakce a komunikace

Český jazyk

Organizace hospitovaných hodin byla velmi dobře zvládnuta. Přestože se v hodinách pracovalo tradičními metodami a frontálně, měli žáci prostor pro aktivní učení. Převažoval vzájemný dialog učitelů s žáky, kteří se podíleli na vyvozování nových poznatků. Při samostatné práci byli vedeni k sebekontrolě a při následné společné kontrole ke zdůvodňování užitých gramatických, syntaktických i stylistických jevů. Prokázali převážně jejich velmi dobrou znalost i dovednost je použít v konkrétních úlohách. Účelně byly využity učebnice, nakopírované materiály a nástěnné mapy s přehledy učiva. Výuka byla vedena věcně správně, pokyny vyučujících byly jasné a srozumitelné. Ve většině hodin se dařilo zapojit žáky do výuky, chybělo však častější zařazení kooperativních technik učení. Učitelky upozorňovaly na alternativní možnosti řešení, kladly důraz na procvičování učiva, pozornost věnovaly i písemným projevům žáků - sešity jsou pravidelně kontrolovány a opravovány. Efektivita výuky byla vyšší s využitím názorných pomůcek a odborné literatury, práce s odbornými příručkami však byla zařazena jen sporadicky.

Vstupní motivace spočívala ve sdělení tématu a programu hodiny. Ve všech hodinách se dařilo žáky motivovat v jejich průběhu aktualizací učiva, využitím mezipředmětových vztahů a pochvalou za splnění úkolu. Učivo bylo procvičováno v úvodu a většinou dostatečně i v průběhu hodin. Při samostatné práci učitelky poskytovaly žákům radu a pomoc, ojediněle však byly zadávány diferencované úkoly vzhledem ke schopnostem žáků. Závěrečné shrnutí

učiva bylo realizováno, většinou i zhodnocení práce a výkonů žáků.

Vyučování probíhalo v klidné pracovní atmosféře. Žáci akceptovali stanovená pravidla komunikace, chovali se slušně a ukázně. Komunikace mezi učitelkami a žáky byla založena na vzájemné důvěře. Učitelky v dostatečné míře vytvářely prostor pro názory žáků, dbaly na správnost a kultivovanost jejich vyjadřování. Žáci měli prostor pro sdělení svých názorů, hovořili však většinou heslovitě, v mnoha případech pouze doplňovali výpovědi učitelek. Velmi dobrá kultura projevu učitelek působila na žáky příkladně.

Organizace, metody a formy, motivace a hodnocení i komunikace a interakce měly velmi dobrou úroveň.

Celkově byla kvalita výuky českého jazyka velmi dobrá.

Matematika

Učitelé většinou řídili výuku takovým způsobem, aby členění hodin a časové rozvržení jejich jednotlivých etap odpovídaly zvolenému základnímu typu hodin a stanoveným vzdělávacím cílům, charakteru předmětu, složení třídy i věku žáků. Někdy se jim však nedařilo úspěšně realizovat závěrečnou etapu tak, aby bylo učivo do zvonění na přestávku náležitě shrnuto, zopakováno a procvičeno. V hromadně organizovaných hodinách patřily k nejčastěji využívaným metodám výklad, ukázka, řízený rozhovor, řešení problémového úkolu, práce s učebnicí a samostatná práce, při níž se vyučující žákům individuálně věnovali, radili jim, jak postupovat při řešení úkolů. V některých hodinách využili vnitřní diferenciaci k efektivnímu rozvíjení dovedností žáků aplikovat získané poznatky při řešení úloh. Žáci měli v některých hodinách možnost pracovat ve dvojicích. Této možnosti však nevyužilo mnoho žáků. Učitelé nevytvářeli prostor pro skupinové aktivity. Nové učivo často vyvozovali na základě přímého pozorování a činností žáků. K názornosti výuky přispívalo využití modelů těles a rýsování geometrických útvarů na tabuli, někdy však byla názornost výuky na nižší úrovni. Učitelé důsledně vedli žáky k aplikování probíraného učiva při řešení úkolů z běžné i technické praxe a žáci prokazovali velmi dobré zvládnutí těchto dovedností.

Kromě seznamování žáků s výukovými cíli učitelé výrazněji motivovali žáky na začátku vyučovacích některých hodin rozhovorem o významu matematických poznatků v běžném životě. V průběhu vyučovacích hodin je motivovali vhodným střídáním vyučovacích metod, častým zařazováním činností žáků, řešením problémové úlohy, individuálním přístupem a prací s chybou. Učitelé ověřovali úroveň vědomostí žáků při úvodním opakování učiva z předcházejících hodin a v průběhu vyučování. Zkoušení žáků ani jiné formy ověřování vědomostí spojených s klasifikací neprováděli. Na konci většiny vyučovacích hodin chybělo závěrečné shrnutí probraného učiva, hodnocení práce žáků a chování i jejich aktivity.

Žáci se většinou řídili dohodnutými pravidly komunikace a chování, respektovali pokyny učitelů, nekázeň žáků se neprojevovala. Komunikaci s žáky většinou vyučující rozvíjeli na potřebné úrovni, žáci měli možnost vyjádřit svůj názor. Ve verbální komunikaci a neverbálním projevu učitelů byl znatelný citlivý vztah k žákům i přiměřená náročnost. To vedlo k vytváření nestresující pracovní atmosféry a pozitivně ovlivňovalo psychohygienické podmínky výuky.

Organizace, formy a metody výuky, stejně jako motivace a hodnocení, interakce a komunikace měly velmi dobrou úroveň.

Kvalita výuky matematiky byla celkově velmi dobrá.

Dějepis

V hodinách se metody a formy práce účelně střídaly. Pro zopakování učiva vyučující využívaly kooperativních technik: práci ve dvojicích a ve skupinách, kterým byly zadávány

diferencované úkoly, po jejichž vypracování s řešením žáci seznamovali ostatní spolužáky. Nové učivo si žáci osvojovali prostřednictvím poutavého výkladu učitelek a řízeného rozhovoru, při kterém měli možnost podílet se na vyvozování nových poznatků. Učivo bylo prezentováno ve vzájemných historických, geografických a logických souvislostech. Účelně byly používány učebnice, žáci využívali obrazového i textového materiálu v nich při osvojování si nového učiva i při samostatné práci. Žáci byli aktivní a většina z nich projevovala o učivo zájem.

Účinnou vstupní motivaci zařadily vyučující jen sporadicky (křížovka). Průběžně byli žáci motivováni aktualizací učiva, využitím mezipředmětových vztahů a pozitivním posilováním. Vhodně byla využita odborná literatura, mapy a obrazový materiál. Při orientačním opakování prokázali žáci velmi dobré znalosti a schopnost vzájemné spolupráce. V závěru hodin většinou proběhlo i stručné shrnutí hodiny a hodnocení výkonů žáků.

Vzájemné vztahy učitelek a žáků byly přátelské, žáci se většinou chovali slušně a zdvořile, pouze v jednotlivých případech rušili průběh hodiny drobnou nekázní (vykřikováním, komentováním pokynů učitelky). Prostor pro vzájemnou interakci měli při skupinové práci. Odborný přístup a osobní přátelský postoj učitelek podporovaly vytváření příznivé pracovní atmosféry.

Organizace, metody a formy, motivace a hodnocení i komunikace a interakce měly velmi dobrou úroveň.

Celkově byla výuka dějepisu velmi dobrá.

Informatika

Výuka probíhala podle schváleného učebního plánu. Informatika je do učebního plánu zařazena jako volitelný předmět pro žáky sedmého až devátého ročníku. Učitel zpracoval tematické plány tak, aby obsah učiva vycházel z požadavků praxe a stavu technického i programového vybavení v učebně. Vytyčené vzdělávací cíle byly vhodně formulovány jako činnosti žáků, svojí náročností byly přiměřené jejich schopnostem.

Vyučující splňuje podmínky odborné způsobilosti. Pro výuku výpočetní techniky slouží ve škole odborná učebna. Jsou v ní umístěny počítače s optimálním programovým vybavením, které odpovídá technické úrovni starší výpočetní techniky. Učebna svojí výzdobou poskytuje podnětné a estetické prostředí charakteristické pro sledovaný předmět. Kvalitní psychohygienické podmínky jsou vytvářeny správným a zajímavým rozmístěním počítačů, stíněním proti slunci roletami a větráním místnosti při zvýšení teploty. Potřebnou záměrnou relaxaci však učitel nezařazoval.

Stanoveným vzdělávacím cílům odpovídaly struktury hodin. Pokyny učitele k práci žáků byly jasné a srozumitelné. Ve frontálně organizované výuce uplatňoval metodu výkladu, ukázky činnosti, řízeného rozhovoru a především samostatné práce k důkladnému procvičení učiva a aktivní tvorbě vlastních prezentačních stránek žáků. V průběhu samostatné práce vyučující radil žákům, usměrňoval jejich činnost a podporoval je v úsilí splnit úkoly co nejlépe. Interpretace učiva ve všech hodinách byla věcně správná a v souladu s praxí. Většina žáků projevovala o práci s výpočetní technikou zájem.

Vyučovací hodiny učitel zahajoval jednak seznámením žáků s cíli a programy hodin, jednak vhodnou nenásilnou vstupní motivací, kdy výstižně vysvětloval význam učiva v praxi. V průběhu vyučování žáky motivoval především zařazováním samostatné tvůrčí práce, během které kontroloval a hodnotil výsledky práce a hodnocení spojoval především s pozitivním posilováním. Zkoušení ani jiné formy ověřování vědomostí a dovedností spojených s následnou klasifikací neprováděl.

Žáci vhodně reagovali na pokyny a sdělení vyučujícího. Někdy byli vedeni ke vzájemným rozhovorům a spolupráci při řešení zadaného úkolu a respektování ostatních spolužáků

ve třídě. Verbální komunikaci vyučujícího charakterizovalo stručné, jasné, srozumitelné a vlídné vyjadřování, v neverbálním projevu bylo zřejmé taktní vystupování.

Plánování a příprava výuky a psychohygienické podmínky výuky byly vynikající, materiální podmínky byly velmi dobré, organizace, formy a metody výuky, motivace a hodnocení, interakce a komunikace měly úroveň vynikající.

Výuka informatiky měla celkově vynikající úroveň.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání ve sledované oblasti

Vzhledem k tomu, že byla na prvním stupni kvalita výuky ve sledovaných předmětech velmi dobrá a na druhém stupni výuka českého jazyka, matematiky a dějepisu také velmi dobrá a informatiky vynikající, byla celkově úroveň průběhu a výsledků vzdělávání velmi dobrá.

HODNOCENÍ PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ

Dlouhodobé koncepční záměry má škola zpracované v Koncepci školy, v níž jsou po stručné analýze stanoveny priority rozvoje zaměřené na vzdělávací činnost školy, vybavení výpočetní technikou, spolupráci s rodiči, personální zajištění výuky a opravy a údržbu školních budov. Koncepce školy, jejíž platnost nebyla ohraničena, byla doplněna v roce 1997 o aktuální úkoly. U obou dokumentů nebylo doloženo jejich projednání se zaměstnanci školy a zřizovatelem. Přijatá koncepcí odpovídají hlavní směry působení školy a její zaměření na většinu oblastí činnosti školy rozpracované ve Výchovných záměrech 2001/2002, jejichž součástí jsou hlavní úkoly ve výchově a vyučování v jednotlivých předmětech či oblastech výchovy, dále pak úkoly v péči o žáky s vývojovými poruchami učení, v materiálně-technickém zabezpečení a v organizaci hospodářsko-administrativních prací. Na plánování se podílí zaměstnanci školy prostřednictvím předmětových komisí, metodického sdružení a pedagogických rad, kdy vedení školy využívá jejich podněty a připomínky. Učební plán, který je zpracován tak, aby co nejvíce vyhovoval potřebám a zájmům žáků, je vhodně doplněn nabídkou volitelných předmětů zaměřených na cizí jazyk, sportovní výchovu, matematiku a domácnost – vaření a nepovinných předmětů náboženství, cvičení z matematiky, přírodovědná praktika, konverzace v německém jazyce a dyslektický seminář. Škola poskytuje také bohatou nabídku činností zájmových útvarů jak na prvním, tak na druhém stupni. Škola má kvalitně zpracované individuální plány pro žáky s vývojovými poruchami učení a speciálními vzdělávacími potřebami.

Organizační struktura, funkční členění a základní ustanovení o provozu školy jsou dané především Organizačním řádem ZŠ Blažkova 9, Brno 638 00, dále pak soustavou vnitřních řádů školy a vnitřních organizačních směrnic. Přehledná a logicky uspořádaná organizační struktura vyjádřená v organizačním schématu umožňuje účinné řízení školy. Kompetence jak vedoucích, tak ostatních pracovníků a jejich povinnosti jsou vyjádřeny v pracovních náplních zaměstnanců. Pedagogická rada jako poradní orgán ředitele plní svoji funkci, záznamy z jednání vypovídají o jeho průběhu, obsahují však méně konkrétní formulace přijatých závěrů, chybí také záznamy o projednání plánu práce na školní rok a výroční zprávy o činnosti školy. Pravidla chování i práva žáků jsou uvedena v rozsáhlém řádu školy obsahujícím všechna ustanovení podle požadavku platného předpisu. Informační systém uvnitř školy i předávání informací rodičům jsou promyšlené a dobře fungují. Organizace vyučování žáků odpovídá obecně závazným právním předpisům, při inspekci však bylo zjištěno překročení kapacity školního klubu. Spolupráce se sdružením rodičů při základní škole se rozvíjí především v pomoci při organizačním a finančním zabezpečování mimoškolních aktivit. Ředitel školy přijímá a v rámci možností akceptuje připomínky rodičů.

Základní informace o činnosti školy poskytuje Výroční zpráva o činnosti školy, která je zpracovaná podle požadavků platného zákona. Ředitel školy využívá možností tohoto dokumentu pro zhodnocení činnosti v průběhu školního roku a k její prezentaci. K propagaci školy přispívá účast žáků v soutěžích a olympiádách, pořádání vystoupení žáků pro veřejnost, občasné vydávání školního časopisu, články pro místní časopis a příspěvky do místního rozhlasu. Kontrolovaná povinná dokumentace je vedena v souladu s platnými právními předpisy, při inspekci byly zjištěny pouze drobné formální nedostatky. Ochrana důvěrných informací a dat je zabezpečena odpovídajícím způsobem.

Způsob vedení a motivování pracovníků vychází ze záměrů koncepce, zásadní kompetence pro personální vedení byly stanoveny v rádech školy. Ředitel školy přistupuje k zaměstnancům s důvěrou, dává jim prostor pro seberealizaci a uplatnění vlastní iniciativy, akceptuje jejich podněty, což se příznivě promítá do vztahů a pracovní atmosféry ve škole i do oblasti spolupráce s rodiči. Pružnost v řízení je zajišťována každodenním kontaktem ředitele s učiteli. Ředitel promyšleně přiděluje vyučujícím úvazky vzhledem k jejich odbornostem a vytváří tak dobré předpoklady ke kvalitní výchovně-vzdělávací činnosti. Metodická pomoc začínajícím učitelům je zajišťována uvádějícími pedagogy a je na velmi dobré úrovni, jak vyplývá z písemných záznamů i hospitačních zjištění ČŠI. V rámci možností a podle potřeb školy ředitel podporuje a umožňuje další vzdělávání, většinou podle výběru vyučujících. Systém hodnocení pracovníků je kvalitně propracován, pro hodnocení ředitel využívá zjištění z hospitací a kontrol. Nenárokové složky platu, osobní ohodnocení a odměny se vyplácejí diferencovaně na základě příkladně vypracovaných kritérií, s kterými byli zaměstnanci seznámeni. Motivujícím prvkem je také průběžné morální ocenění a poděkování učitelům za dobré výkony žáků v soutěžích a olympiádách. Zpětnou vazbu o kvalitě výuky získává vedení školy také prostřednictvím standardizovaných testů. Tím škola postupně vytváří systém vnitřního hodnocení.

Vedení školy si dobře nastaveným systémem kontroly sleduje naplňování cílů, které si samo ve svých koncepčních záměrech vytyčilo a které jsou dobře promyšlené. Plán kontrolní činnosti specifikuje její cíle s rozložením do jednotlivých měsíců. Přehledně je vedena i evidence hospitací, které jsou prováděné zástupkyní ředitele i ředitelem. Kontrolní činnost provádí navíc také vedoucí školní družiny a školník v souladu s jejich kompetencemi. I když jsou záznamy z hospitací a kontrol vedené, nejsou závěry důsledně projednávány s pracovníky a využívány k obecným metodickým diskusím v rámci pedagogických rad. Přesto však způsob kontroly dává vedení školy jasnou zpětnou vazbu o kvalitě výchovně-vzdělávací činnosti a práce nepedagogických pracovníků.

Plánování má přes drobné formální nedostatky vzhledem ke své účelnosti a ucelenosti plánů vynikající úroveň. Kvalita a funkčnost organizačního uspořádání a informačních systémů je velmi dobrá. Způsob vedení a motivování pracovníků školy zaručující velmi dobré podmínky pro vzdělávání žáků má vynikající úroveň. Systém, rozsah a účelnost kontrolních mechanismů má velmi dobrou úroveň a je efektivní.

Hodnocení podmínek vzdělávání

V základní škole jsou vytvářeny celkově velmi dobré podmínky pro kvalitní poskytování základního vzdělání.

HODNOCENÍ EFEKTIVNOSTI VYUŽÍVÁNÍ PROSTŘEDKŮ PŘIDĚLENÝCH ZE STÁTNÍHO ROZPOČTU VZHLEDEM K ÚČELU JEJICH POSKYTNUTÍ A VZHLEDEM K UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Hodnocení efektivity čerpání NIV

Základní škola hospodaří s prostředky přijatými z rozpočtu zřizovatele na provoz, s prostředky získanými vlastní činností a s prostředky poskytnutými ze státního rozpočtu prostřednictvím zřizovatele. Předmětem kontroly je hospodaření s dotací ze státního rozpočtu.

Závaznými ukazateli rozpisu rozpočtu přímých výdajů na vzdělávání v roce 2001 byl objem neinvestičních výdajů celkem ve výši 9 574 000,- Kč, objem mzdových prostředků na platy ve výši 6 760 000,- Kč a objem prostředků na ostatní platby za provedené práce (OPPP) ve výši 42 000,- Kč. Ostatní ukazatele, tzn. zákonné odvody pojistného, přiděl do FKSP a přímé ostatní neinvestiční výdaje (ONIV) ve výši 2 736 000,- Kč byly škole určeny orientačně.

Závazné ukazatele (limit mzdových prostředků) byly překročeny o 0,86 % a uhrazeny z fondu odměn a rezervního fondu. Rozpočtem stanovené přímé ONIV byly překročeny o 7,31 % na nerozpočtované výdaje, které vyplývají v pracovně právního vztahu – k úhradě byly použity ostatní výnosy.

Porovnání rozpisu rozpočtu, hlavní knihy a účetních výkazů bylo zjištěno z poskytnuté dotace čerpání mzdových prostředků celkem 71,05 %, na zákonné odvody pojistného včetně přidělu do FKSP 26,00 %, na přímé ostatní neinvestiční výdaje (ONIV) 2,57 % a účelově vázané prostředky 0,37 %. 0,01 % bylo odvedeno do SR z nevyčerpaných účelově vázaných prostředků.

V kontrolovaném období škola vykázala hospodářský výsledek v hlavní činnosti ztrátu ve výši -57,18 tis. Kč a v hospodářské činnosti zisk ve výši 88,32 tis. Kč, tj. zlepšený hospodářský výsledek celkem 31,14 tis. Kč.

Podíl dotace poskytnuté ze státního rozpočtu na celkových nákladech školy v hlavní činnosti činí 60,42 %.

Finanční prostředky státního rozpočtu škola vyčerpala efektivně a hospodárně. Nedočerpané účelově vázané prostředky řádně a ve stanoveném termínu vykázala svému zřizovateli v údajích o finančním vypořádání poskytnuté dotace.

Hodnocení efektivity čerpání mzdových prostředků

Závazné ukazatele mzdové regulace – limit prostředků na platy byl čerpán ve výši 100 %, stejně jako limit ostatních plateb za provedenou práci.

Kontrolou dohod o provedení práce a o pracovní činnosti bylo zjištěno, že byly uzavřeny s vlastními i externími pracovníky na školu v přírodě, se správcem počítačové sítě a na výuku náboženství, a to v souladu s právními předpisy.

Z celkové dotace, která v kontrolovaném období činila 9 574 000,- Kč bylo 71,05 % vyčerpáno na mzdové prostředky. Stanovený limit počtu pracovníků byl ve sledovaném období o 1,89 pracovníka nedočerpan.

Kontrolou osobních spisů bylo zjištěno, že mzdová agenda je zpracována na základě smlouvy externě.

Správnost zařazení do platových tříd a platových stupňů byla ověřena u vybraného vzorku pracovníků, zápočet praxe rozhodný pro zařazení do platových stupňů byl v souladu s průběhem započítatelné praxe a podle platných právních předpisů. Na každou změnu

některé ze složek platu byl vydán platový výměr.

Při stanovení a vyplácení nenárokových složek platu se škola řídila vnitřním platovým předpisem, který stanovil pravidla pro zařazování zaměstnanců do první až třetí platové třídy, dále do čtvrté až osmé platové třídy, započítání jiné než požadované praxe do doby rozhodné pro zařazení zaměstnance do platového stupně, podmínky poskytování osobních příplatků a odměn, příplatků za vedení, zvláštních příplatků a platové podmínky externích zaměstnanců. Namátkovou kontrolou bylo zjištěno, že způsob vyplácení osobních příplatků a odměn je v souladu s platnými právními předpisy.

Čerpání nenárokových složek platu – rozdělení mezi osobní příplatky a odměny bylo v poměru 76,15 % a 23,85 %.

Kontrolou tvorby fondu kulturních a sociálních potřeb (dále fond) bylo zjištěno, že základní přiděl odpovídal platné legislativě. Kontrola použití prostředků fondu byla provedena v návaznosti na rozpočet, zásady pro použití fondu a prvotní doklady. Čerpání fondu na rekreace, kulturu a tělovýchovu, stravování, sociální výpomoc a půjčky, jubilejní dary a zlepšení pracovního prostředí bylo v souladu s platnou vyhláškou.

Hodnocení efektivnosti čerpání ONIV

Z celkového rozpočtu byl škole orientačně stanoven ukazatel prostředků přímých ostatních neinvestiční výdajů ze státního rozpočtu ve výši 2 736 000,- Kč. Po splnění povinných odvodů pojistného a přidělu do FKSP zůstalo k použití na přímé ostatní neinvestiční výdaje 245 862,- Kč. Z těchto prostředků škola vyčerpala 63,08 % na učebnice a učební pomůcky, 5,98 % na ochranné osobní pracovní potřeby, 15,86 % na věcné náklady na stravování a 15,08 % na ostatní náklady vyplývající z pracovněprávních vztahů. Škola použila finanční prostředky na přímé náklady na vzdělávání hospodárně a v souladu s obecně právními předpisy.

Účetnictví školy je zajišťováno dodavatelsky s využitím výpočetní techniky a softwaru. Organizace má zpracované interní směrnice, které upravují jednotlivé oblasti účetnictví a jeho vedení, aby bylo úplné, průkazné a správné. V účetnictví postupuje podle platné Účtové osnovy. Kontrolou účetních dokladů bylo ověřeno, že organizace účtuje na podkladě řádných účetních dokladů, které mají náležitosti stanovené zákonem o účetnictví.

Hodnocení efektivnosti čerpání účelových prostředků

Z celkového příspěvku na provoz ze státního rozpočtu byly škole vyčleněny účelové prostředky na další vzdělávání pedagogických pracovníků v celkové výši 36 000,- Kč. Byly použity na vzdělávání vedoucích pracovníků v oblasti školského managementu, pedagogických pracovníků školy v oblasti informatiky, jazyků a k prohloubení jejich odbornosti a specializace. Nevyčerpané účelové finanční prostředky škola řádně a v termínu zúčtovala a odvedla do SR.

Hodnocení efektivnosti čerpání investičních prostředků

V roce 2001 nebyly škole přiděleny investiční prostředky ze státního rozpočtu.

Hodnocení výroční zprávy o hospodaření školy

Výroční zpráva o hospodaření školy za rok 2001 je zpracována výstižně, je v ní uvedena charakteristika, stav pracovníků, oblast hospodaření, složení majetku, přílohy a další údaje. V přehledu o výnosech ZŠ uvádí, mimo jiných příjmů, dotaci rozlišenou dle zdrojů poskytnutí. Velmi podrobně je vypracován rozbor nákladů hlavní činnosti. Výroční zpráva

obsahuje všechny údaje stanovené platnou legislativou.

Hodnocení efektivity využívání prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem k učebním dokumentům

V kontrolovaných oblastech nebylo zjištěno nehospodárné nebo neefektivní čerpání prostředků poskytnutých ze státního rozpočtu. Poskytnuté prostředky byly řádně zúčtovány se státním rozpočtem.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Školní hřiště

Při prohlídce objektu školy bylo zjištěno, že škola má nevyhovující podmínky pro výuku tělesné výchovy venku. Vzhledem k tomu, že školní hřiště a běžecká dráha mají asfaltový povrch značně poškozen a zvrásněn, hrozí při pohybu po něm zvýšené nebezpečí úrazu. Zničené jsou taktéž betonové obrubníky a plochy kolem sportoviště.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Zřizovací listina č. j. 3/1993 ze dne 7. prosince 1993 s účinností od 1. ledna 1994, ze dne 29. června 2001 s účinností 1. července 2001
2. Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení č.j. 33 073/01-21 ze dne 25. února 2002 účinné od 1. července 2001
3. Třídní knihy, třídní výkazy, katalogové listy, evidence žáků školy, záznamy o volitelných a nepovinných předmětech a zájmových útvarech
4. Řád školy
5. Rozvrh hodin pro školní rok 2001/2002
6. Záznamy z pedagogických rad
7. Rozhodnutí ředitele školy o odkladu školní docházky pro školní rok 2002/2003
8. Protokoly o komisionálních zkouškách
9. Kniha úrazů
10. Výkaz o základní škole (MŠMT) V3-01 podle stavu k 30. září 2001 ze dne 4. října 2001
11. Výkaz o společném stravování dětí a mládeže Škol (MŠMT) V 17-01 podle stavu k 15. říjnu 2001 ze dne 17. října 2001
12. Čtvrtletní výkaz Škol (MŠMT) P 1-04 o pracovních a mzdových prostředcích v regionálním školství za 1. - 4. 2001 ze dne 6. ledna 2002
13. Vnitřní platový předpis zaměstnanců ZŠ ze dne 1. ledna 2001
14. Mzdová inventura – stav k 2. lednu 2002
15. Osobní příplatky zaměstnanců na období leden – červen a září – prosinec 2001
16. Doklady o odborné a pedagogické způsobilosti 16 učitelů (osobní čísla 9120, 9305, 33020, 33480, 34200, 41523, 41660, 56670, 56700, 58774, 81930, 89106, 93100, 97700, 49011 a 41709)
17. Osobní spisy 16 pedagogických pracovníků, vedoucí školní jídelny a 3 provozních zaměstnanců (osobní čísla 9120, 9123, 9305, 29352, 33020, 33480, 34200, 35917, 41523, 41660, 49011, 56670, 58774, 81930, 89106, 93100, 24972, 54706, 59400 a 84375)

18. Zásady pro čerpání FKSP, kritéria pro používání FKSP na bytové účely a rozpočet na rok 2001 ze dne 20. února 2001
19. Prvotní doklady k čerpání FKSP v roce 2001 na stravování, sociální výpomoc a půjčky, dary, rekreace, zlepšení pracovního prostředí, kulturu a ostatní
20. Výpisy z běžného účtu FKSP ke kontrolovaným položkám roku 2001
21. Výpis účetní knihy – SÚ 912 včetně analytiky
22. Smlouva o půjčce ze dne 4. května 2001
23. Rozvaha organizačních složek státu, územních samosprávných celků a příspěvkových organizací Úč OÚPO 3-02 sestavená ke dni 31. prosince 2001 ze dne 22. ledna 2002
24. Výkaz zisku a ztráty organizačních složek státu, územních samosprávných celků a příspěvkových organizací Úč OÚPO 4-02 sestavený k 31. prosinci 2001 ze dne 22. ledna 2002
25. Příloha organizačních složek státu, územních samosprávných celků a příspěvkových organizací Úč OÚPO 5-02 sestavená k 31. prosinci 2001 ze dne 22. ledna 2002
26. Výpis zkrácené hlavní knihy k 31. prosinci 2001
27. Poslední úprava rozpočtu na rok 2001 ze dne 17. ledna 2002
28. Údaje o finančním vypořádání dotací poskytnutých ze státního rozpočtu z 15. ledna 2002.
29. Výpisy obrátů účtů – SÚ691 AU50, SÚ691 AÚ50, SÚ501 AÚ53, SÚ501 AÚ60, SÚ501 AÚ50, SÚ518 AÚ50
30. Účetní evidence školy – faktury a pokladní doklady týkající se čerpání příspěvků ze státního rozpočtu k výše uvedeným účtům (čísla dokladů 598, 792, 973, 1220, 1338, 1424, 1819, 1916, 2917, 3050, 3298, 70/29, 70/43, 70/44, 70/54, 1339, 2276, 2926)
31. Opis účtového rozvrhu pro rok 2001
32. Inventarizace pokladní hotovosti a majetku za rok 2001
33. Organizační směrnice pro vedení účetnictví pro rok 2001 – k účetnictví, k vedení skladů a jejich evidenci, pro pokladní operace, k provedení inventarizace majetku, k účetní závěrce a k ochranným pracovním prostředkům
34. Přehled čerpání dotace ze SR k 31. prosinci 2001 ze dne 28. ledna 2002
35. Výroční zpráva o hospodaření školy za rok 2001
36. Tematické plány hospitovaných předmětů
37. Osobní dokumentace žáků
38. Protokoly a záznamy o provedených kontrolách
39. Výroční zpráva školy, školní rok 2000/2001
40. Koncepce školy, Výchovné záměry 2001/2002, Týdenní plány
41. Učební plán vzdělávacího programu Základní škola čj. 16 847/96-2
42. Organizační řád ZŠ Blažkova 9, Brno 638 00
43. Provozní řád školy
44. Záznamy z předmětových komisí 1. - 2. ročníku, 3. - 5. ročníku
45. Plán hospitační a kontrolní činnosti, záznamy z hospitací
46. Individuální vzdělávací plány
47. Pravidla hodnocení a klasifikace žáka
48. Informační systém školy, informace dle zákona 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, v platném znění

ZÁVĚR

Škola velmi dobrým způsobem zabezpečuje podmínky pro činnost všech součástí školy. To se projevilo ve velmi dobré úrovni průběhu a výsledků vzdělávání sledovaných předmětů jak na prvním, tak i na druhém stupni základní školy. V kontrolovaných oblastech hospodaření školy nebylo zjištěno neekonomické nebo neefektivní čerpání prostředků poskytnutých ze státního rozpočtu. Od předchozí inspekce provedené Českou školní inspekcí ve dnech 5., 6., 9. a 10. března 1998 došlo ke zvýšení úrovně kvality sledovaných oblastí činnosti školy.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři:	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Vojmír Křupka	Vojmír Křupka, v. r.
Člen týmu	Mgr. Jiří Brauner	Jiří Brauner, v. r.
Člen týmu	PhDr. Charlotta Grenarová	Carlotta Grenarová, v. r.
Člen týmu	Mgr. Věra Vojtová Ph. D.	Věra Vojtová, v. r.

Další zaměstnanci ČŠI Marta Haltmarová, Antonie Navrátilová

V Brně dne 19. června 2002

Datum a podpis ředitele(ky) školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 2. 7. 2002

Razítko

Ředitel(ka) školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Mgr. Jiří Košťál, ředitel školy

Jiří Košťál, v. r.
podpis

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů. Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitel(ka) školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.

Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
KÚJK Brno	2002-07-19	615/02
Zřizovatel	2002-07-19	616/02
OŠMT MMB	2002-07-19	623/02

Připomínky ředitele(ky) školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
---	---	Připomínky nebyly podány